

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Székfoglaló

A debreceni Tanári Kör a *Hajdúföld* kitűnő munkatársát: dr Bessenyei Lajos ref. főgimnáziumi tanárt választotta meg elnökül, amint arról legutóbbi számunkban hírt adtunk. A magyar nemzeti gondolat és az igazi keresztényesség lelkes harcosának ez alkalommal tartott székfoglaló beszéde közlésével örvendeztetjük meg olvasóinkat, kik e szöveget olvasásukkor velünk együtt fognak sikert kívánni azoknak az ideáloknak, amiket a tanárok választottja maga és a vezetése alá került nagyszülői egyesület elé tűzött. Így a beszéd:

Tisztelt Tanárkör!

Tévedés volna azt hinni, hogy mostani közállapotaink oka a közelmúlt eseményekben keresendő és ielhető fel, mert Csonkama-gyarország tragédiájának fonálát régóta szövö-getik a párkák. *Ma balsorsunk embryonális korszaka egyen sen az 1867-iki kiegyezésnél kezdődik* és ezen időponttól kiindulva törvény-hozásunk, társadalmi intézményeink, vallásos életünk, financiai viszonyaink, szellemi fejlő-désünk, szóval: nemzeti létünk minden fonto-sabb megnyilvánulása hovatovább rájutott arra a lejtőre, amelyen ronc-solva, zúzódva legurultunk, és amelynek mélységében kábult fejjel, tört tagokkal most próbálunk feltápáskodni és újra előre — talán fölfelé? — haladni.

Mostani közállapotaink okaival tehát úgy vagyunk, mint teszem azt, a mohácsi vész előzményeivel. Az 1526-iki nagy katasztrófát sem lehet az előtte való egy-két esztendőnek az eseményeiből kellőleg kielemezni, hanem pragmatikus vizsgálódással vissza kell menni legalább a Mátyás halálát követő jelenségekig. Így kell tennünk ma is: legalább egy félszázadra szükséges visszaillesztanunk, hogy szemünk a mának chaotikus és egyben infernalis eseményei közt tisztán és az okozatiság tör-vénye szerint lásson.

Ez a félszázad pedig azt beszéli nekünk, hogy *nemzetünk le két megülte mindig foko-ódó és elbódítóbb hatással a liberálizmus egészen addig míg csak hyperliberálizmussá nem gyap-tapott és ekkor lassanölő mérgeivel bennün- ket a sír szélére nem jutott.* A liberálizmus a maga nemes valóságában örökös áldása volt és lesz is az emberiségnek: általa és benne a kultúra fejlődése mindig biztosítva van. De „ne quid nimis,” ez — sajnos — igaz az ideá-lokra nézve is. Az 1848-iki március havának tavaszi szellője, mely épen a liberálizmus élet-fakasztó verőfényét hozta országunkra, a XIX. század vége felé mindjobban viharossá fokozó-dott, míg végre az elmúlt hét évtized alatt mint a Sárgea tenger réme, a tayfun, tombolt közöttünk szerteszét és már nemcsak egyes embert vagy házat pusztított el, hanem egy egész hazát. — S ezt mind a *ruizott liberáliz-mus* cselekedte. Ennek jegyében a *szabadság-ból vakmerő szabadság, az egyenlőségből a legszélsőségesebb különféleség, a testvériségből a legáldázzabb gyűlölség lett* Kivirítottak a fe-lekezetnélküliségnek, a nemzetköziségnek, a katonátlanságnak, a próbaházasságnak és még egy sereg — ségnek és — ságnak bolond — és mérges gombái, amikkel jól teletöltük ma-gunkat és most örülnünk kell, ha halálos nya-valyánkból tudós orvosok valahogy kigyógyítanak bennünket.

A kezelés — hála Istennek — megindult

és folyik. Diétát is rendeltek számunkra, amit, ha még soka, épségben és boldogságban akarunk élni, meg kell tartanunk. **Ez a kura pedig visszatoros a keresztényen vallásétköles és a nemzeti hagyományok alapjához.** Beesületes, igaz és szilárd visszatérés, nem pedig látszó-lagos, hazug és ingadozó megalkuvás. Kilenc-száz évnek a tanulságai hirdetik országga-világgá, hogy ez a fundamentum köszikla volt számunkra, melyről te nem tudott benafunket dönteni a vérvivarok közt sem semmiféle égi vagy földi batalelisma; ellenben félszázad alatt olyan iszonyatosságok közé süllyedtünk, amint ezt a szilárd talajt kirugtuk lábunk alól, ami-lyeneket csak feleségizott fantáziájú írók talál-nak ki. Kilencszáz éven át haladtunk, fejlőd-tünk és lépést tartottunk az emberi kultúrával anélkül, hogy a lenyegető pusztulásnak olyan réme közeledett volna, valaha is felénk, mint most, az elmúlt egy-két év alatt. Igen, mert addig az erjesztő erők mellett a konzerváló fékek is megvoltak vallásunkban és hagyomá-nyainkban. Nincs hát más menedék ma sem a számunkra, mint **vissza a régi alapra!**

S ha ez így van nagy általánosságban, a közönséges politika irányára vonatkozólag, **akkor különösen így van ez azon a téren, amelyen mi, tanárkör, egyedül mozoghatunk: a kultur-politikában.** A napi politikának sokszor szemyes hullámaival mindenkor meg kell övni egy ilyen tantestületet; az időszaki, divatos egzisztenciák hajszolása nem lehet paedagógiai cél a közok-tatás szervének sem legkisebb, sem legnagyobb fórumain; de a keresztényesség és a nemzeti eszme nem múló, nem időszaki eszmék, nem kortes jelszók, hanem a magyar nemzet életé-ben az a két gyújtópontbeli nap, mely körül örökös pályánkon keringenünk kell, ha egyál-lán élni akarunk. **Oltártűzek ezek, melyeket szentí, topoláni, önötelkének szikráival gyaraptani minden magyar tonító és tanár tartozik.**

Midőn esekélyiséget azzal tisztelte meg a tanárkör többségének bizalma, hogy engemet e nagymúltú és tisztos hagyományú kör élévé, habár csak ideiglenesen is, de ideállit, nekem szükséges volt szerény felfogásom szerint eze- ket, mint hitvallásomat, mint vezető tisztetnek vezető eszméit, nyíltan és őszintén kifejtteni. Pár hét múlva két éve lesz annak, hogy a szürke tanárkodás műhelyéből kiléptem a köz-élet porondjára és ott azóta szóval és írásban hirdetem, terjesztem ezeket az elveket. Ha most kartársaim ide emelték, engemet, akkor tudniok kellett, hogy **én ezekből az elvekből semmit fel nem adok** és hogy itt is az leszek.

Kiszabadult a csanádi püspök

Szeged, okt. 25. (Nemzeti St. tel. jel.) Glattfelder Gyula püspök, akit a románok elhurcoltak s sok szenvedésen ment keresztül, Szegedre érkezett, onnan Budapestre utazott s ma délben érkezett meg.

Feloldják a tengeri-zárlatot

Budapest, okt. 25. (N. St. t. j.) Vass József közlelmzési miniszter nemrég az em-beri táplálékra szükséges mennyiségek bizto-sítása céljából a tengeri készletek zár alá vételét rendelte el. A zár alá vételt a legrovi-debb időn belül fel fogják oldani.

Friedrich István beteg

Budapest, okt. 25. (N. St. t. j.) Friedrich István néhány nap óta betegen fekszik lakásán. Influenzia döntötte ágyba. Felgyógyulása pár nap múlva várható.

aki eddig voltam. Itt is csak annak lehetek és leszek kulturpolitikai vonatkozásban, a szószó-lója, ami felé kiint az életben, tágabb körben és széles határok közt, előre török.

Ne értsen félre senki: nem harei kürtöt akarok megfújni, nem kívánok támadó útkö-zetre rohanni: a vérontásból, a rombolásból elég volt, sőt túlontul sok volt. Építeni és épít-tetni szeretnék, de a függőn, a derékszög, ame-lyek irányítják az új falakat és kimérik annak az ornamentikáit, a keresztényen és nemzeti ér-zés lesznek. Én nem mondom azt, amit Sajó Sándor, tanügyünk egyik illusztris vezérémbere hirdet, hogy „ezt tenai kötelessége minden igaz magyar nevelőnek, aki ezt nem csinálja, az vagy közönyös, vagy gyáva”, hanem csak annyit, hogy *ezt tenni kötelessége minden magyar ne-velőnek*, aki így gondolkozik és ez a meggyő-ződése. Nekem ez a meggyőződése és mivel Önök ide állítottak, köszönettel és hálával el-fogadom e tisztet és kijelentem: *igy fogok cselekedni, ezek szerint fogok elnökösködni.*

De az én esekély öföm magában semmit-érő, hogy tisztársaimnak és a tanárkör tagjai-nak buzgalma, munkálkodása, propagáló ereje segíteni nem fog. Oriási feladatok várnak sze-rencsétlen nemzetünkre. Tökéletesen bizonyos, hogy mi, deresedő és gyengülő apák, nem tud-juk azoknak tízedrészét sem élvezni. Az if-júságra, a mi fiainkra és leányainkra vár a szomorú és nehéz örökség, hogy abból vidá-mító, ragyogó vagyont teremtsenek maguknak. Ezt a jövő generációt pedig mi neveljük, ta-nítjuk. Oltunk hát a lelkükbe olyan eszmé-nyeket, amelyek felé ezen céluk elérésénél biz-tosan haladhatnak. *Minden testi és lelki ener-giánkat feszítsük meg a végből, hogy a jövendő magyar ifjuság tuajon, bírjon és akarjon a maga számára egy szebb, jobb és igazabb ha-zát teremteni annál, mint amilyen a miénk volt* a mi számunkra. Erre a feladatra lelkesitem és hívom fel tanárkörünk minden egyes tagját és minden magyar nevelőt, járuljon e nagyszerű építkezéshez kiki, amivel tud, ha többet nem, legalább egy homokszemmel. — Nagyon súlyos körülmények között veszem át e Tanárkör ve-zetését, szinte lehetetlennek látszik minden, még a legkisebb alkotó munka is. És én mégis *tolózásra buzdítok mindenkit.* Elmondhatjuk Berzsényivel:

„Forgó viszontagság járma alatt nyögtünk, tündérszerencsénk kénye hány-vel, játszva emel s mosolyogva ver le,” legyünk rajta egy szívvel lélekkel azon, hogy tündérszerencsénk végre emeljen fel bennünket.

Kiürítik Karinthiát

Páris, okt. 25. (Nemz. St. tel. jel. Havas ügynökség) Belgrádból hivatalosan értesítették az antant hatalmakat, hogy a jugoszláv csapa-tok utasítást kaptak Karinthia elhagyására.

Kerenszki Prágában

Prága, okt. 25. (Nemz. St. tel. jel.) Ke-renszki tegnap hosszasan tárgyalt Kiofáccal, a nemzeti szociálisták vezérével. Massarik elnök szintén kihallgatáson fogadta Kerenszkit aki tegnap elutazott prágából.

Az angliai sztrájkok

London, okt. 25. (N. St. t. j.) A londoni bányászsztrájk kedvező fordulatot vett. A kor-mány és a bányászok vezeterei között megindul-tak a tárgyalások. A vasutasok a sztrájkot elhalasztották, s megvárják a bányászokkal folytatott tárgyalások eredményét.

Prohászka nagybeszéde

A XIII. orsz. katolikus nagygyűlés

Budapest, okt. 25. (N. St. t. j.) Vasárnap és hétfőn folyt le a 13. országos katolikus nagygyűlés kapcsolatban a Szociális Misszió Társaság Országos Szervezetének és a Katolikus Népszövetség zászlószentelési ünnepével, amelyeken a zászlóanya Horthy Miklós kormányzó neje volt. A katolikus nagygyűlés megnyitóján megjelent József főherceg, a kormányzó neje, Schioppa pápai nuncius.

A gyűlést gróf Zichy János, az Országos Katolikus Szövetség elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a pápa követét. Hangsúlyozta, hogy Magyarországot a defetizmus és a szocializmus döntötték romba. Szükséges, hogy a keresztény felekezetek a jövőben megértsék egymást.

Utána Schioppa, pápai nuncius mondott félórás beszédet olasz nyelven, amit Hindy Zoltán fordított magyarra.

Amikor ebbe a terembe léptem. — mondotta — első gondolatom az volt, hogy a magyar nép nem legyőzött nép. — Elvettek tőletek ágyuitokat, hadihajóitokat, elragadták termő földjeiteket, kenyereiteket, az országot kifosztották, de megmaradt számokra egy hatalom, egy mérhetetlen értékű kincs, a ti hitetek. Ezt nem rabolhatják el, ezt nem ragadhatják el tőletek. Beszéde végén felszólítja a magyar katolikusokat, hogy zárják szívükbe Isten parancsolatát, tartsanak össze, kerüljék a széthuzást s mindazt, ami az egységet megbolygatná. Hagyják el az egyéni érvényesülés gondolatát, ha az az egységet veszélyeztetné. Fojtsanak magukba minden szenvedélyt a gyűlöletet. Szenvedésük összes vágya legyen Istenért, hazáért, egyházért! Nemesak reméli, de biztos tudatában van annak, hogyha ezt az atyai szót megfogadják, meghozza nekik a békét, boldogulást.

Ezután Zsembery István felolvassa a pápához és a Kormányzóhoz intézett üdvözlő táviratokat, amintán Prohászka Ottokár püspök állott fel szólásra. Beszéde elején a keresztény nemzeti kultúrával s az antiszemitizmussal foglalkozik. A keresztény nemzeti kultúrát kell védelmezni, amit nemcsak a zsidóság, hanem fenyegetheti a materializmus, a szocializmus, a kommunizmus s természetes, hogy degenerált és meggyengült izraelit ezekben hálásan érvényesült. Megtámadták a nemzeti kultúrát, megintgatták a keresztény magyar kultúrába vetett hitünket. A mi költőink Petőfi, Arany, Tompa, Gárdonyi és Herceg Ferenc, az ő írók Molnár Ferenc, a Fidibusz megalapítója, a malacságok mentora, Heltay Jenő, Szomorj Dezső és társai, akik a történelmet meghamisították.

Felfedezték, hogy a Schylokok díszmagyarba járnak, a magyar történelem népnuzás, de minden jónak a mentője a szocialista tudomány. Kisajátították Ady Endrét is, aki fajmagyar költő volt, de belsejében zsidó szellem volt beoltva.

Beszéde végén az egyetértésre hívta föl a jelenlevőket. Egyetért Raffay Sándor evangélikus püspök székesfehérvári beszédével, hogy Magyarország keresztényiségének minden tekintetben együtt kell működnie, bármely vallásfelekezethez tartoznak is.

Délután 3 órakor 100 ezer ember részvételével körmenet volt, ahol az oltári szentséget a hercegprímás vitte.

A délután 5 órakor tartott gyűlésen Bleyer Jakab, Haller István s Rakovszky István is beszélt, akik élesen támadták Battyhányi Tivadart kijelentéséért.

A katolikus nagygyűlésen felszólalt Bernolák Nándor nemzetgyűlési képviselő is, aki a gyermekvédelemről tartott nagy hatású beszédet. Beszédének hatása alatt az ünnepély végén Pájer Jenő százezer koronát adományozott a magyar gyermekvédelem céljaira.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök Igazságban:

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

Zászlószentelés

Még az ellenséges oláh megszállás sötét napjaiban, amikor csak ellenőrizhetetlen, kőszá hírek keringtek arról, hogy mikor szabadulunk meg erőszakos, kelletlen vendégeinktől, lelkes debreceni magyar hölgyek vállalkoztak arra, hogy az oly nehezen epedve várt magyar nemzeti hadsereg részére díszes zászlót készítsenek. Ezer veszély között, az oláh spiclik elől féltve, rejtegetve, öltöztették bele keresztény hölgyeink bánatunkat és reményünket a selyemlobogóba, hogy annak idején erős magyar kezbe adhassák. Keresztény asszonyok és lányok felekezeti különbség nélkül buzgólkodtak e valóban szép honleányi vállalkozás sikerén. Unger Lujza vezetése mellett. A drága anyag beszerzési költségét a keresztény társadalom körében Flohr János tábornok védnöksége alatt alakult bizottság gyűjtötte össze. A zászló gyönyörűen sikerült: iparművészetünknek valódi remeke.

Ennek a díszes zászlónak a felszentelése fényes ünnepség között fog megtörténni e hó 28-án, csütörtökön, a katonai és keresztény polgári társadalom részvételével, a katonai szolgálati szabályzatban előírt szertartások keretében. Az ünnepélyre városunkba érkezik Zadravecz tábortól püspök is. A Kormányzót Hegedüs Pál altábornagy körletparancsnok fogja képviselni. Az ünnepély színhelye a Péterfia-utcai lakotanya udvara. Reggel 9 órakor tábortól misével kezdődik az ünnepség, mely alkalomra a kaszárnya udvarán kápolnasátor lesz felállítva, mely mellett a katonazenekar foglal állást. A csapatok tábortól öltözetben, köpenyben, sisakkal, tábortól jelvényekkel vonulnak ki. A zászlószentelésen a Debrecenben állomásozó parancsnokságok, csapatok és intézetek részéről tiszti és legénységi küldöttségek vesznek részt, s a polgári küldöttségek is már 9-kor elfoglalják a részükre kijelölt helyet. Kilenc óra előtt 5 perccel a zászlót a kápolna sátorhoz kísérik, mire a kivonuló összes kürtösök a templomba hívó jelet fújják. A tisztek is a kápolna sátorhoz mennek és az oltár köré felállanak. Mise alatt a zene egyházi darabokat ad elő.

A mise befejeztével két kijelölt tiszttel az adományozók közreműködésével a zászlószallagokat a zászlóra erősítik s azután megszentelik a zászlót. A csapat tisztelgése mellett először a református, azután a görög katolikus tábortól lelkészek már felszentelt zászlót szintén megáldják. Ezután a zászlót díszes takaróval leborított asztalra helyezik és kezdetét veszi a szegzek beverése.

Az első szegzet Zadravecz tábortól püspök, a másodikat a református, a harmadik a görög katolikus tábortól lelkész veri be a zászlórudba — lóten dicsőségére. Ezután a kormányzó nevében Hegedüs Pál altábornagy, a zászlóanya (a kormányzó neje) nevében pedig Flohr Jánosné. Az utána a maga nevében végzi el az aktust, majd Hegedüs altábornagy a honvédelmi miniszter nevében. Sorra jönnek ezután a hadosztály, dandár és zászlóalj parancsnok, a református, római katolikus, evangélikus és görög katolikus egyházak, Szomjas Gusztáv hajdumegyei és Hubert Ottó főispánok, Debrecen város közönsége nevében a polgármester, az itélőtábla elnöke, a kir. főügyész. Hajdúvármegye nevében az alispán, a debreceni tudományegyetem rektora, az iskolák nevében a tankerületi főigazgató, a pénzügyigazgató, a máv üzletvezető, a posta és távirat főigazgató, a csendőrkörületi parancsnok, az államrendőrség kerületi főkapitánya, a gazdasági akadémia igazgatója, az erdőfelügyelőség, az ügyvédi kamara, kereskedelmi és iparkamara.

Ezután a nőgyuletek vezetői, majd a Nyukosz és Move után a gazdasági egyesület, a kaszinó, jogász és tisztviselő-kör, Arany János társaság, Vöröskereszt, Jóna István, Papler Géza, Kardos László, Csanak Jenő, Mihailovits Jenő, a máv gépjárató műhely egyik munkása, a keresztény sajtó nevében dr. Komlóssy Imre, a Hajdúföld főszerkesztője és még számos polgári és katonai személyiség.

Szegbeverés után a kürtös hívására tisztek és legénység beosztásukba lépnek, a zászlóvivő a H. j. parancsnok parancsára a zászlót a segédtszert kíséretében az arcvonal közepe elé viszi, a kivonult csapat parancsnoka tisztelgést

vezényel, mire a zene a Hymnuszt játsza, majd Zadravecz tábortól püspök beszédet mond, utána pedig a H. j. parancsnok a kezébe veit zászlót a Kormányzó nevében beszéddel adja át a zászlótartónak. Sorakozó és vigyázz után a zászlóaljparancsnok beszédet intéz a csapatokhoz, azután következik az eskütétel, majd dísz-tűz, tisztelgés után a zenekar a Hymnuszt játsza. Díszmenet után az új zászlóval a városom végigvonul a zászlóalj élén a zenekarral.

Kedden ratifikálják a békeszerződést

Budapest okt. 25. (N. St. t. j.) A nemzetgyűlés mostani hete egyike lesz a korszakalkotó heteknek. A nemzetgyűlés keddi ülésén fogja betervezni gróf Csáky Imre külügyminiszter a békeszerződés ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot, amit a külügyi bizottsághoz utalnak át. Csütörtökön a plénumban fogják tárgyalni a javaslatot.

Fát kapunk tengeriért

Az Agraria kassai eselt bank ajánlatot tett Hubert Ottó főispán útján Debrecen városának, hogy 140 vagon 30,000 koronás árban számítandó tengeriért hajlandó 1250 vagon 6000 koronás árban számítandó fát adni.

Ezt a rekompenciációs üzletet a város közellátási hivatala bonyolítaná le a gazdasági egyesület bevonásával, melynek elnöke részt vett a városi tanács heftői ülésén is, amikor részleteiben is letárgyalták a rekompenciációs üzletet.

Eszerint a város 400 koronáért venné át a gazdaktól a tengeri métermázsáját, akik kapnának érte 360 K készpénzt, a forgalmi árat és 40 korona értékű fát. Tehát fizetne a város 140 vagon tengeriért 5,600,000 koronát, ezzel szemben kapna érte 4,200,000 koronát. Kapná az 1250 vagon fát 7,500,000 koronáért, a fuvar belekerülne 3,875,000 koronába, a tengeri fuvarja 800,000, a vagonkiszárat a fánál 250,000, a tengerinél 40,000 koronába. A tengeri átvétele és berakása 280,000, költségkamat beszáradás 500,000 korona. Tehát összesen 14,645,000 koronát fizetne a város az előre látható kiadásokra, ezzel szemben az 1250 vagon fát eladhatná 15,000,000 koronáért, vagontételekben 12,000 koronáért. Tehát némi haszna is maradna a városnak.

Miután a rekompenciációs üzlet lebonyolításához szükséges a közlelmezési miniszter hozzájárulása is, a tanács fölkérte Hubert Ottó főispánt, hogy a közlelmezési miniszter hozzájárulását eszközölje ki.

A franciák barátaink

Budapest okt. 25. (N. St. t. j.) Az utóbbi napokban nyugtalanító hírek keringtek egy sajtóban mint a közvéleményben. Ezek a hírek arról szóltak, hogy Franciaország külpolitikájában Barshetot külügyminiszter politikája folytán irányváltozás állott be Magyarországhoz kárára. Illetékes helyen erről semmit sem tudnak. Hangoztatják, hogy Franciaországot sokkal erősebb érdekek fűzik Magyarországhoz, sem hogy politikáját máról-holnapra megváltoztassa. Nincs kizárva, hogy ellenségeink, románok, csehek terjesztik e híreket, hogy bizonyos idegességet idézzenek elő Magyarországon s megnehezítsék az ország gazdasági konszolidációját.

A szakszervezetek a békeszerződés ellen

Budapest, okt. 25. (N. St. t. j.) A magyarországi szakszervezetek tanácsa tegnap tartotta a Károlyi forradalom óta első konferenciáját. A konferencián részt vett 42 országos, 16 vidéki, 28 helyi szakszervezet. Halasi Géza, a tanács főtájkára hosszabb beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy a szervezett munkásság sohasem fogja elismerni a békeszerződés jogosságát, s az erőszakos békét.

HIREK

— **Hajdúvármegye ellátatlanjai.** A vármegye ellátatlanjai részére, miután a három rendezett tanácsú városi különvett a közlelési minisztérium és közvetlenül látja el, 12 vagon lisztet utaltak ki novemberre. (Éddig a 3 várossal együtt 32 vagon) kapott a vármegye 6 kilós fojadag számításával.) Miután az ellátatlan lakosság a legszegényebb népréteg, rokkant katonák, hadiözvegyek és árvák, elagrottak és kisjövendelmű emberek, a finom lisztet (45 korona kilója!) *nem képesek kiváltani*, a kiutalt mennyiségből 60 mm. nullás lisztet nem is vesz át a vármegye, tehát novemberre 420 mm. főző és 720 mm. kenyérliszt jut az ellátatlanoknak, *fejenként 2 kiló 51 deka.* Az ellátatlanok névjegyzékének revíziója most van folyamatban. Hajdúszoboszlón 10.400 helyett 9225 ellátatlant találtak, ellenben Tetőle-
nen 840-ről 910-re *emelkedett* az ellátatlanok száma. A vármegye többi községeiben még nem fejezték be a revíziót, azonban olyan lényeges csökkenés nem lesz, hogy az ellátás lényegesen javuljon.

— **Latinovics Mihály gyászja.** Nagy részvét mellett temették hétfőn délelőtt 10 órakor *Latinovics Mihály* nyugalmazott államépítészeti hivatali főnök feleségét. A temetésen megjelent a városi tanács és a vármegyei tisztikar.

— **Tompsonné Debrecenben.** Az amerikai jótékonyági misszió vezetője *Tompsonné* urhölgy e hó 27-én érkezik Debrecenbe, hogy megtekintse a szétosztott pamutból készített tárgyakat.

— **Debrecen sz. kir. város népjóléti hivatala** tisztelettel felkéri a város jómódú lakosságát, különösen az iparos és kereskedő osztályt, hogy a hivatal népjóléti és anya és gyermekvédelmi alapjára pénzadományt, ezenkívül a gondozásunk alatt lévő csecsemők és szegények részére bármilyen természetbeni adományt, különösen ruhanemű és ételneműeket hivatalos helyiségünkbe, minden nap d. e. 8-2-ig, amennyiben módjukban áll, bármily csekély mennyiségben is, beszolgáltatni kegyeskedjenek. Rettenetes nyomorok néznek elébe városunk szegényei, ha a lakosság jobbmódu elemei sürgős segítségükre nem sietnek. Hivatalunk jelenleg nem rendelkezik ezekkel az eszközökkel, amelyekkel a szegénység nyomorán enyhíthetne, ha a társadalom segítségére nem siet. Ez különben mindnyájunknak közös érdeke. Dr. Bognár, h. igazgató.

— **Vetőmag a gazdáknak.** Hubert Ottó főispán közbenjárására a közlelési miniszter 100 mm. vetőmagbuzát utalt ki a debreceni gazdáknak. Felkéretnek azon gazdák, kik vetőmagot igényelnek, hogy még e hét folyamán az első jegyzést a Gazdasági Egyesületnél eszközöljék. Egy métermázsza buzáért három mm. csöves tengerit kell beszolgáltatni és szállítási költségeknél mm.-ként 100 k. utólagos elszámolás mellett befizetni.

— **Gyászjelentés.** Mély fájdalommal tudatjuk szeretett gyermekünk, testvérünk és unokánk *Kökényessy János*, folyó hó 23-án este 6 órakor rövid, de súlyos szenvedésben történt *gyászos* elhunytát. Kedves halottunk tetemeit folyó hó 25-én délután fél 4 órakor helyeztük örök nyugalomra a róm. kath. kápolnából a családi sírboltba. Requiem folyó hó 26-án reggel 8 órakor lesz megtartva a Szent-Anna-utcai róm. kath. templomban, melyre a rokonokat és ösmerősöket kegyelettel meghívja a *Kökényessy család*.

— **A menekültek javára** Papler Pálné 100 koronát küldött be hozzánk. Köszönettel vettük és illetékes helyére juttatjuk.

— **Meghalt egy híres cigány.** Nagy veszteség érte *Magyar* Imre országos hírű bandáját, *Horváth Béla* a banda másodprimása, karmestere, cigányosan „kottistája” szombaton éjszaka elhunyt. *Horváth Béla* 40 éven keresztül szolgálta az éjszakát és kedves alakja volt a debreceni jókedvű életnek. Gróf *Tisza István*nak is kedves embere volt *Horváth*, ki nagyon sokszor, néha órákig muzsikálta a grófnak kedvenc nótáját a „Csipkés a szőlő levele”. Mindenki jól ismerte a szinpatikus cigányt, ki az aranykereszt *Magyar* Imre jobb keze, zenéileg képzett, de mindamellott nagyon szerény ember volt, aki a bandával 18 operát tanulmányozott be. Temetése ma délután nagy cigány pompával az összes bandák részvételével megy végbe.

— **Propaganda előadások.** Ma délután fél 6 órakor a vármegyei háza dísztermében tartja a Székely Társaság harmadik propaganda előadását a következő műsorral: 1. Szavai *Puskás Róza*, 2. „Erdély szellemi élete, tekintettel a nemzetiségekre” címmel előadást tart dr. *Tanó Béla*, a Székely Társaság vál. tagja, 3. Karének. Előadja a Ref. Tanító Vegyeskar. A mai előadáson *Kiss Béla* zenekara játszik.

— **Gazdák a vasárnapi lóversenyen.** Szombatoncshó 30-án a „MOVE” lóversenyén a debreceni és hajdúmezei gazdák részére is van egy versenyszám fentartva. — Felkéretnek a gazdák, hogy a versenyre minél nagyobb számban jelentkezzenek. Részt vehetnek a debreceni gazdák és családtagjaik saját lovaikkal, nyeregben lovagolva. A nyertes tiszteletdíja 2000 korona. Jelentkezni lehet a verseny napján d. e. kint a lóversenyterén. A jelentkezésnél a Gazdasági Egyesület tagsági igazolványa felmutatandó. Ha a jelentkező kiskorúságánál fogva a Gazd. Egyesületnek nem tagja, akkor egy családtagjának igazolványával is jelentkezhet. Kívánatos volna, ha minél több fiatal gazda jelentkezne, mivel ezen érdeklődés által a lótenyésztés terén nagyobb haladás érhető el. — Ha egyik vagy másik gazda megfelelő nyereggel nem rendelkezik, akkor a jelentkezés alkalmával a bizottságtól nyereget kölcsönön kaphat.

— **Mit fizetnek haszonbérben?** Az 500 koronás buzárral az üzérkedési lázragály zúdult a gazdákra. Nem esoda, hiszen a pár heti szabadforgalom alatt az 500 koronás buza a háromszorosára emelkedett. Ennek ismét a földhaszonbérrek emelkedése lett a következménye. A polgármester mondta el a tanácsülésen, hogy 16 holdas, első minőségű föld után fizetnek terményben: 20 mm. búzát, 16 mm. rozst, 20 mm. árpát és 50 mm. csöves tengerit — vagy pénzben 48.000 koronát, tehát holdjéért 3000 koronát.

— **A Debreceni Casino** ismételten támogatásunkra siet a rettentő nyomor enyhítésében. A mai napon megint 300 koronát juttatott gyorssegélyalapunkra, amiért szegényeink nevében is köszönetet mondunk. A Casinonak ismételten megnyilatkozó áldozatkészsége annyival is inkább elismerésre méltó, mert köztudomású, hogy tagjaik a háború és forradalmak által leginkább sújtott ur. középosztályból kerülnek ki. Bárcsak társadalmunk tehetősebb tagjai is követnék a nemes példát.

— **Bangha imakönyvek** kaphatók *Antalfy József* könyvkereskedésében *Szent-Anna-u.* és *Varga-u.* sarok.

— **A szövő és háziipari csoport,** amelynek fontosságát és hasznosságát már nem egyszer hangoztattuk, ma délután 3 órakor megkezdte a tanfolyamot a ref. leánynevelő intézetben (*Dóczy* intézet *Kossuth-u.*) Hangsúlyozzuk, hogy a szövő és háziipari csoport nem nyerészkedésre alakult, — nem azonos az *Ispó-tály telepen* hirdetéssel, — hanem célja az, hogy mentül előnyösebb feltételek mellett megtanítsa tagjait a kender, len, a gyapju feldolgozására, az anyagjukat feldolgozza és kenyérekészítést nyújtson azoknak, kik a szövés főnással állandóan foglalkozni akarnak.

Forrongás a magyar politikában

Budapest, okt. 25. (N. St. t. j.) A „Virradat” közli a következő politikai hírt: — Politikai körökben napok óta sokat beszélnek egy új alakulásról, amelynek élére *Apponyi Albert*et állítják. Az új alakulás azon politikusokból fog állani, akikhez *Apponyi* mindig tartozott, amelyhez *Andrássy Gyula* is tartozik s célja a kormányhatalom megszerzése. *Tóth János* volt belügyminiszter *Budapestre* érkezett s *Apponyival* és más politikusokkal, így a volt munkapárti korifeusokkal is tanácskozni fog, ami szintén ez akció hulláma. Ez az egész akció a régi politikusok visszatérése az ország élére, akik abból indulnak ki, hogy a jelen politikusok és kormányférfiak a trianoni békeszerződés ratifikálásával befejezték szerepüket s a kis Magyarországnak új vezetők kellene. Ezek közé oda kell helyezni a munkapártiakat, valamint a *Szerényi-féle* demokratákat. Az új alakulás egész tervébe beleillesztette egy új általános választás keresztülvitelét is. A királyság kérdésében nincs végleges elhatározásuk, inkább a függőben tartást és az elodázást akarják. Ezzel párhuzamosan egy másik új alakulás létrehozásán fáradoznak. És pedig herceg *Windischgrätz Lajos* a régi néppártot és a keresztyén szocialistákat akarja tömöríteni. A sárospataki választás előtt már számos miniszter és képviselő tanácskozott erről, amit most *Budapest*en folytatnak. A esztörtöki mágnásalakomán is erről volt szó. Azokat a támadásokat, amelyek az utóbbi napokban *Rakovszky István*t, a nemzetgyűlés elnökét érték, szintén ezzel magyarázzák, mert ő benne a *Windischgrätz-féle* terv egyik megszemélyesítőjét látják.

Tűz a fővárosban

Budapest, okt. 25. (N. St. t. j.) Ma reggel ismeretlen okokból a *Ferenc-körut* 23. sz. 4 emeletes ház kigyúlt. Délben a ház lángokban égett s csupán déli 1 órakor sikerült a tüzet lokalizálni.

A békeegyesületek közeledése

Róma okt. 25. (N. St. t. j.) A népszövetség egyesülete elhatározta, hogy az osztrák és magyar békeegyesületeket felveszi tagjai sorába.

Művészet

— **Ma este a Zenedében** *Füredi Schumann* előadása *Höchtl Margit* zongoraművésznő közreműködésével. Jegyek *Méliusz*nál.

Törvénykezés

— **§ 18 nő és 5 férfi.** Nem mindennapi monstre bünper tárgyalását kezdte meg tegnap a debreceni törvényszék. Egy tolvajbanda és orgazdái ültek a vádlottak padján és pedig 23-an, akik közül 18 a nő és 5 a férfi. A banda feje *Veres István* volt. A tolvajbanda leginkább vászonáruban utazott, és tagjai ahol csak teheték, elemeltek egy-egy vég vásznat. Még a butorszállító kocsikat is megdézsmálták! — A mai főtárgyalást délelőtt 10 órakor nyitotta meg *Bényei Gyula* elnök. A vádat dr. *Weress Lajos* kir. ügyész képviseli, míg a védelmet dr. *Hegedüs Béla* és *Freund Jenő* ügyvédek látják el. Az elsőnap a vádlottak kihallgatásával telt el.

Ma az új műsorban Bugyi a debreceni talyigás első személyes fellépte a Vigszinházban. :

Színház

A színházak és mozgószínházak közleményei.

Ma kedden 26-án este 8 órákor a bérletben nagy sikert aratott Lotte c. színmű kerül színre a Csokonai színházban. A főszerepeket most is Utassy Ida és a kitűnő Bánhid József játssza. A nagyobb szerepek László Gyula, J. Lukács Julia, Egyed Lenke, Bakoss Sarolta, Erdélyi Kálmán és Rónay Viktor kezében vannak.

Az Ocskay-pár Debreczenben. Szerdán és esütőtökön nagy művészi eseményre lesz a Vígsházban: **Ocskay Kornél** az Operaház tenoristája és O. Hilbert Janka vendégszerepelnek.

Cesarina (a világ uránje) „Opbir, a hat-ezeréves város című ötödik részét mutatja be az Uránia. Előadások 6 és 8 órakor. Jegyelövétel.

Az Arany pille amerikai kalandtörténet negyedik befejező részét mutatja be az Apollo. Jegyelövétel.

Rose Nyelviskola
SZÉCHENYI-UTCA 42 SZ.

SPORT

A Debreceni Egyetemi Atlétikai Club kedden délután 5 órakor tartja tisztújító közgyűlését az Egyetemi Körben.

Vasárnapi eredmények. Szénábrás meglepetéssel végződtek a vasárnapi bajnoki mérkőzések. Az eredmények a DEAC vezetőpozícióját csak megerősítik. **DVSC - Kisvárdai SE 0:0.** Változatos játék, mind két csapatban a védelem volt jobb. A vasutasok három tartalékkal játszottak. Jó bíró volt Káldy Zsigmond.

Szolnoki MTE DTE 1:0 (0:0) Bíró Hegedűs. A debreceni csapat természetesen kapkodó játék után visztelte el a mérkőzést. A DTE 11-esét Weinstem a kapu fölé lötte.

DEASE Nyíregyházi TVE 1:0 (0:0) A bajnoki szezon egyik legszebb mérkőzése. Szébbnél szebb támadások, bravuros védések váltakoztak. Fair játék után Fried H. 25 méteres szabadrúgása révén a debreceni csapat szerzi meg az értékes 2 pontot. Kifogástalan bíró volt Balogh Imre.

DMTK DVSC 6:0 (1:0) Diószegedi pályán 300 néző. Bíró Machó Ferenc. — A debreceni mérkőzést esekély számú közönség nézte végig. Mindvégig csunya és durva mérkőzés: a durvaságban különösen a két Keresztény vezetett. A gólokon Szotyori (2), Meftin (2), Adám és Fehér osztoznak.

Berlin. Német válogatott Magyar válogatott 1:0. 55 ezer néző. A németek a győztes gólt 11-es büntető rúgásból érik el.

Szövetségi díj. DMTK II. - DVSC II. 5:2 (2:1) Bíró Simon Imre.

Vidéki mérkőzés. Karag. Nádudvar nem jelent meg a bajnoki mérkőzésen s így a két helybeli csapat, a Kikse és a karagi MOVE játszott. Szép játék után a Kikse 6:0 arányban megérdemelt győzelmet aratott. Bíró Tamássy László volt.

Az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság

1920. évi november hó 4. napján déli 12 órakor

Debreczenben az intézet székházának tanács-termében (Ferenc József-ut 32. sz. I. emelet)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a társaság részvényeseit tisztelettel meghívja AZ IGAZGATÓSÁG,

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság javaslata a társaság jelenlegi 6000.000 korona alaptőkéjének 20000 dbb egyenként 300 K névértékű névre szóló részvény kibocsátása útján a Pénzügyi Központ engedélyével 12.000.000 koronára felemelése iránt.

2. Az alapszabályok módosítása.
Figyelmeztetés: A közgyűlésen szavazati jogát csak oly részvényes gyakorolhatja, aki nevére szóló részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést legalább öt nappal megelőzőleg Debreczenben a társaság pénztáránál, vagy Budapesten a „Mercur” váltóüzleti részvénytársaság, vagy Wienben a Bank und Wechselstuben Actiengesellschaft „Mercur” központi pénztáránál a közgyűlés tartására letétbe helyezte.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferenc József-ut 59.

Közfogyasztásra igénybevett tengeri térítési ára.

A 26175-1920. Gok. sz. rendelet értelmében a 7875-1920. M. E. sz. rendelet 8. §-ában a közfogyasztásra igénybevett tengerire megállapított térítési árban a legközelebbi vasúti állomáshoz való szállításának költsége már benne foglaltatik. Tehát a szállítás, valamint a vasúti állomásig történő szállításhoz szükséges zsákok rendelkezésre bocsátásának kötelezettsége, a termelőt terheli s azért külön költség felszámítására nincs igénye, ha azonban a legközelebbi vasúti állomás a gabona tárolási helytől 10 klm.-nél távolabbra fekszik, valamint akkor is, ha az átvévo közeg a terményt nem a legközelebbi vasúti állomáson, hanem annál messzebb fekvő raktárban kívánja átvenni, a termelőnek a gabonára vonatkozólag már megállapított fuvardíjtöbblete van igénye.

Debreczen, 1920. okt. 25.

Hűvelbizelési Igazgatóság.

Faárverés

Ma kedden délután 4 órakor Epreskerti faraktárban (Colonia mellett) használt vasúti talpfák csomónként és forgács vagonként nyilvános árverésen eladatnak.
Erdőhivatal.

Önkéntes árverési hirdetmény

Közhírré teszem, hogy a debreceni 10242. számú telekkönyvi betétben A 1. sor 34392. helyrajzi szám alatt foglalt 16 kat. hold 1279 négyszögöl területű a Kadarec és Horváth János tulajdona melletti Kösnylvszegen levő szántóföld 1920. évi október hó 31. (harmadnap) napján, délelőtt 9 (kilenc) órakor hivatalos helyiségben (Piac-u. 46.) megtartandó önkéntes nyilvános árverésen közbenjöttöm mellett a legteljebbet ígérőnek eladatik.

Kikiáltási ár kat. holdanként 15.000 korona, melyen alól az ingatlan el nem adatik. Bannatpénz 250000 korona.

Bannatpénz és a teljes vételár kezeimhez azonnal készpénzben fizetendő.

Közlekedési felhívások az árverés előtt közzétettek.

Debreczen, 1920. okt. 25.

Dr. Mándi András

Dr. Lintner Sándor debreceni kir. közjegyzőnek a debreceni kir. közjegyzői kamara 19-1920. számú rendelkezésvél kirendelt helyettese.

Hirdetését

d. u. 2 óráig adja be

HAJDUFÖLD

kiadóhivatalába

(Piac-u. 59.) ha azt

akarja, hogy másnap

ezren és ezren olvassák!

Rákóczi-u. 6. számú ház
azonnal
beköltözhető lakással eladó

RUM és LIKÖR ESSENTIAK

Parfümök, arczkremek, szappanok, kölni vizek, fésű és keférukek a legolcsóbban szereshetők be a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Debreceni Gazdák Bankja,

Kossuth-u. 17. Kölcsonókat folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat vásárol és elad. Elfogad értékeket megörzés céljából és bérbead (safe deposit) páncél rekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felteknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Téli káposzta
kapható Deák Ferencz u. 13. szám alatt.

Eladó
az Ujkertben 86 négyszögöl szőlő 2 szoba veranda, pirce, jóvízű szvaytus kut, azonnai beköltözhető lakással. Értekezhetni Bathányi utca 6 Király pénztárossal.

Kiküncsök
felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal lapunk kiadóhivatalában

Jobb

családból harisnyagép kötéshez nők felvételnek. Benyáts harisnyagvár Csapó 42

Kocsis

késszézfizetésre és lakásra azonnal felvételnek. Gazdák Bankja Kossuth-utca 17. szám.

MINDENFÉLE Nyomatványt
izlésesen és jutányos áron készít a MAGYAR NEMZETI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT RÉSZV-TÁRSASÁG.

D.öt

keresek megvételre. Ajánlatokat a minőség és ár megjelölésével a kiadóba kérek „Dió” jelige alatt

Butorozott

szobát ke esek. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Elcsereimem

civil béteit téli kabátomat egy tiszt i bekeccsel. Ertekezni lehet a Csokonai színház kapusánál.

DEBRECENI Kalapgyár
SZÉLL ÉS KÖSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **PIAC-U. 63 SZ.**

Koros Sándor
férfi-szabó üzletben Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

FORGÁCS I.
műorás Gádagos-u.

Férfi és női szövet újdonságok érkeztek

Koros Sándor üzletébe.

Saját érdekében teszi, ha mielőtt vásárlásait eszközli, megtekintni raktárat Piac-u. 69. alatt, hol a legfinomabb férfi és női angol szöveteket, ugyszntén mindenféle bélésarukat és szabókelléket legolcsóbb árban beszerizhet

Köváry és Altmann
szűsők, Piac 42. Pannónia épület. Bármilyen e szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készíttetnek.

Bétyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Bathányi-u. 22. telefon: 1365.

Sirkoszoruk izléses kivitelben

Menyasszonyi fátyolok és VIASKOSZORUK
gyári árban szereshetők be Nagyban és kicsinyben „JUNKER”
művirág és sirkoszoru gyárában **Piac-utca 26-b** Passage.

feld... vilá... nak... ó m... bizo... nag... kod... gét... jóvi... lyás... zsid... sajtó... toss... mag... volt... alatt... mag... tek... ták... es I... gálj... állh... ték... utjá... arra... deku... álló... tetté... szoo... letár... mus... ben... azzá... közé... sajtó... uszit... jól... hogy... eloir... nek... reszt... kelle... sajtó... szám... szem... irány... a zsi... amit... tyén... érní... igen... nagy... reszt... maib... a H... bele... tott... kihet